

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 59g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a
unor prevederi din articolul 1208 din Codul civil

(decăderea din dreptul de revocare a donației)

CHIȘINĂU
17 iulie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Cristian Rotaru, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 4 martie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 17 iulie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „dar nu mai târziu de 3 ani din momentul dobândirii de către donatar a dreptului de proprietate asupra bunului donat” din articolul 1208 din Codul civil, ridicată de dna avocat Ina Perțu, în interesele dlui Eugeniu Popșoi, în dosarul nr. 2-9915/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Dragoș Crigan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 11 august 2020, dl Eugeniu Popșoi a donat dnei Tatiana Popșoi un bun imobil amplasat în mun. Chișinău.

4. La 22 noiembrie 2023, dna Tatiana Popșoi a vândut bunul imobil dobândit prin donație dlui Alexandr Vacarciuc.

5. La 25 iulie 2024, dl Eugeniu Popșoi a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva dnei Tatiana Popșoi și dlui Alexandr Vacariuc privind revocarea contractului de donație din 11 august 2020, și respectiv, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 22 noiembrie 2023.

6. În cadrul etapei de pregătire a cauzei pentru dezbateri, reprezentantul dnei Tatiana Popșoi a ridicat excepția de tardivitate, menționând că acțiunea civilă a fost formulată cu încălcarea termenului de prescripție prevăzut de articolul 1208 din Codul civil.

7. În cadrul examinării cauzei, dna avocat Ina Perțu a ridicat, în interesele dlui Eugeniu Popșoi, excepția de neconstituționalitate a textului „dar nu mai târziu de 3 ani din momentul dobândirii de către donatar a dreptului de proprietate asupra bunului donat” din articolul 1208 din Codul civil.

8. Printr-o încheiere din 14 februarie 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-a asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- „(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.
- (2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.
- (3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.
- (4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.
- (5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.
- (6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- „(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

10. Prevederile relevante ale Codului civil, adoptat prin Legea nr. 1107 din 6 iunie 2002, sunt următoarele:

Articolul 1208

Termenul de revocare a donației

„Donatorul sau, în cazul prevăzut la art. 1207 alin. (4), moștenitorul său este decăzut din dreptul de revocare a donației în temeiul legii dacă notificarea de revocare nu este dată în termen de 1 an din momentul în care el a cunoscut sau, în mod rezonabil, trebuia să cunoască circumstanța care îl îndreptățește să revoce, **dar nu mai târziu de 3 ani din momentul dobândirii de către donatar a dreptului de proprietate asupra bunului donat.**”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepției de neconstituționalitate

11. Autoarea excepției susține că instituirea termenului de revocare a donației, stabilit de prevederile contestate, limitează dreptul donatorului de acces la justiție și dreptul de proprietate privată și protecția acesteia. Totodată, autoarea afirmă că termenul de trei ani este excesiv de scurt și îi impune donatorului o sancțiune excesiv de dură, ținând cont de numeroasele acțiuni posibile ale donatarului în detrimentul donatorului.

12. Potrivit autoarei sesizării, articolul 1208 din Codul civil prevede o dublă restricție temporală de exercitare a dreptului la revocare: pe de o parte – termenul de un an din momentul cunoașterii circumstanțelor care îndreptățesc revocare; pe de altă parte – termenul de trei ani din momentul dobândirii de către donatar a dreptului de proprietate asupra bunului donat. Prin urmare, în condițiile în care scopul legitim al unei restricții atât de dure, fără posibilitatea instanței de a aplica o altă măsură, nu este justificat, normele contestate afectează în mod direct dreptul de proprietate.

13. Autoarea excepției menționează că unele motive de revocare a donației, *e.g.* ingratitudea, pot apărea mult mai târziu după perioada de trei ani și, prin urmare, donatorul ar fi lipsit de orice posibilitate de a formula o acțiune în justiție și de a-și apăra drepturile constituționale de acces la justiție și de proprietate privată.

14. Autoarea pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1, 4, 20, 23, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul civil, ține de competența Curții Constituționale.

17. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că excepția este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „dar nu mai târziu de 3 ani din momentul dobândirii de către donatar a dreptului de proprietate asupra bunului donat” din articolul 1208 din Codul civil. Curtea constată că normele contestate nu au făcut anterior obiect al controlului constituționalității.

19. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză civilă care are ca obiect, *inter alia*, revocarea contractului de donație. Prin urmare, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate de instanța de judecată la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția.

20. Autoarea excepției susține că normele contestate contravin articolelor 1 (*statul Republica Moldova*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și*

îndatoririle), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

21. Referitor la incidența articolelor 1 și 4 din Constituție, Curtea a reținut că aceste articole comportă un caracter general și reprezintă imperative care stau la baza oricăror reglementări legale și nu pot constitui reperi individuale și separate (a se vedea DCC nr. 112 din 16 septembrie 2024, § 14).

22. De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că articolele 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestor articole (a se vedea DCC nr. 54 din 13 aprilie 2021, § 26; DCC nr. 15 din 16 februarie 2023, § 19).

23. Curtea observă că legislația civilă condiționează exercitarea dreptului donatorului de revocare a donației sale de două limite temporale, care urmează a fi întrunite în mod cumulativ: (i) notificarea de revocare să fie dată în termen de un an din momentul în care donatorul a cunoscut sau, în mod rezonabil, trebuia să cunoască circumstanța care îl îndreptățește să revoce donația; (ii) notificarea de revocare să fie făcută în interiorul termenului de trei ani de la momentul dobândirii de către donatar a dreptului de proprietate asupra bunului donat (a se vedea articolul 1208 din Codul civil).

24. Referitor la capătul sesizării privind pretinsa încălcare a articolului 20 din Constituție, Curtea precizează că, în jurisprudența sa, ea a subliniat că accesul liber la justiție nu are un caracter absolut, ci unul care poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural (a se vedea DCC nr. 6 din 18 ianuarie 2022, § 21). Sub acest aspect, Curtea reiterează că este esențial ca legea să conțină garanții procesuale suficiente care să-i ofere persoanei posibilitatea rezonabilă de a-și apăra cauza în scopul contestării măsurilor care interferează cu drepturile sale. Astfel, reglementarea de către legislator, în limitele competenței acordate de Constituție, a termenelor limită de formulare a cererii de revocare a donației nu constituie o suprimare sau diminuare a dreptului de liber acces la justiție, atât timp cât nu se aduce atingere substanței acestuia și există alte garanții procedurale efective (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 120 din 1 octombrie 2024, § 27).

25. În același context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în jurisprudența sa că accesul liber la justiție implică, prin natura sa, o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului. Curtea Europeană a subliniat că dispozițiile legale referitoare la formalitățile și limitele temporale care trebuie îndeplinite pentru a introduce o acțiune sunt concepute să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Justițiabili ar trebui să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Gheorghiu v. Republica Moldova*, 2 iulie 2019, § 27). De asemenea, Curtea Europeană a menționat că termenele de prescripție servesc mai multor scopuri importante, și anume asigurarea certitudinii juridice și a caracterului definitiv, protejarea potențialilor pârâți de cereri învechite care ar putea fi dificil de combătut și

prevenirea nedreptății care ar putea apărea dacă instanțele ar fi obligate să se pronunțe asupra unor evenimente care au avut loc în trecutul îndepărtat pe baza unor probe care ar fi putut deveni nesigure și incomplete din cauza trecerii timpului (*Stubbings și alții v. Regatul Unit*, 22 octombrie 1996, § 51).

26. În legătură cu obiectul sesizării, Curtea reține că stabilirea unui termen de decădere imperativ pentru valorificarea dreptului de revocare a donației nu face, în esență, incident articolul 20 din Constituție sub aspectul îngrădirii nejustificate a accesului la justiție. De altfel, legislatorul a stabilit pentru revocarea donației un termen de trei ani, identic celui general de prescripție extinctivă în interiorul căruia persoana poate să-și apere dreptul încălcat (a se vedea articolul 391 alin. (1) din Codul civil). În Hotărârea nr. 17 din 19 iunie 2015, § 68, Curtea a reținut că „persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. [...] Neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege” (articolul 10 alin. (2) din Codul civil). În acest sens, legislatorul a prevăzut în mod categoric că „neexercitarea dreptului subiectiv înăuntru termenului de decădere stabilit atrage stingerea lui” (a se vedea articolul 409 alin. (5) din Codul civil).

27. Cu referire la incidența articolului 46 din Constituție, Curtea notează că termenul de trei ani nu este atât de scurt încât să fie inacceptabil și să nu-i permită donatorului să solicite revocarea donației și, implicit, redobândirea dreptului de proprietate asupra bunului donat. Mai mult, Curtea subliniază că instituirea unui termen de decădere la exercitarea dreptului de revocare a donației se impune inclusiv pentru ca donatorul să depună întreaga diligență pentru a analiza în mod corespunzător decizia de a face o donație, având în vedere personalitatea donatarului.

28. De asemenea, Curtea observă că în argumentele sale, autorul excepției susține o eventuală contradicție între norma contestată și prevederile articolelor Codului civil referitoare la nulitatea absolută a actului juridic și termenele de prescripție aplicabile acesteia. În acest context, Curtea reiterează că examinarea constituționalității unei prevederi legale are în vedere compatibilitatea acesteia cu dispozițiile constituționale pretins a fi încălcate, nu compararea prevederilor cuprinse în același act normativ și emiterea unei concluzii care ar rezulta din comparație la dispoziții ori principii ale Constituției. O pretinsă incompatibilitate între două sau mai multe norme infra constituționale cuprinse în acte normative distincte sau în același act normativ nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, competențe care le aparțin instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 135 din 27 septembrie 2022, § 34; DCC nr. 27 din 13 februarie 2025, § 18).

29. Ținând cont de faptul că nu se poate constata incidența articolelor 20 și 46 din Constituție, Curtea reține că nici articolele 1, 4, 23 și 54 din Constituție nu sunt incidente.

30. Pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea nr. 59g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a textului „dar nu mai târziu de 3 ani din momentul dobândirii de către donatar a dreptului de proprietate asupra bunului donat” din articolul 1208 din Codul civil, ridicată de dna avocat Ina Perțu, în interesele dlui Eugeniu Popșoi, în dosarul nr. 2-9915/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 17 iulie 2025
DCC nr. 89
Dosarul nr. 59g/2025*